

СВІТОВЕ ГОСПОДАРСТВО І МІЖНАРОДНІ ЕКОНОМІЧНІ ВІДНОСИНИ

УДК 671.1.03

DOI: <https://doi.org/10.32847/business-navigator.68-1>

Богородицька Г.Є.

кандидат економічних наук, доцент,
доцент кафедри міжнародних економічних відносин
та регіональних студій
Університет митної справи та фінансів

Войтов С.Г.

кандидат економічних наук, доцент,
доцент кафедри міжнародних економічних відносин
та регіональних студій
Університет митної справи та фінансів

Петренко І.В.

магістр
Університет митної справи та фінансів

Bogorodytska Hanna

Candidate of Sciences (Economics),
Associate Professor at Department
of International Economic Relation and Region Studio
University of Custom service and Finance

Voitov Sergey

Candidate of Sciences (Economics),
Associate Professor at Department
of International Economic Relation and Region Studio
University of Custom service and Finance

Petrenko Irina

Master
University of Custom service and Finance

АНАЛІЗ СУЧАСНОГО СИРОВИННОГО РИНКУ ЮВЕЛІРНОЇ ПРОМИСЛОВОСТІ

Богородицька Г.Є., Войтов С.Г., Петренко І.В. Аналіз сучасного сировинного ринку ювелірної промисловості. Статтю присвячено аналізу сучасних тенденцій світового сировинного ринку ювелірної промисловості. Надано визначення ювелірних виробів, аналіз сучасного обсягу головної сировини ювелірної промисловості: золота та срібла. Виявлено головні країни, що видобувають золото та срібло, проаналізовано обсяги та тенденції видобутку та споживання золота і срібла. Установлено, що головними країнами видобутку золота є Китай, Австралія, США, Росія, а головним споживачем золота є ювелірна промисловість. Головними країнами видобутку срібла є Мексика, Перу та Китай. На відміну від споживання золота споживання ювелірною промисловістю стоїть на третьому місті. Як джерело статистичної інформації використано звіти міжнародних організацій: Всесвітньої ради із золота, Всесвітнього інституту срібла.

Ключові слова: ювелірні вироби, світовий ринок золота та срібла, видобуток, місце видобутку, споживання золота та срібла.

Bogorodytska Hanna, Voitov Sergey, Petrenko Irina. Analyze of modern commodity market for jewelry. This article is dedicated to analyze of modern tendency of world commodity market of jewelry industry. At the article the determine of jewelry. At the article was analyzed modern value of raw material of jewelry industry: gold and silver. The main gold and silver mining countries were determined, were analyzed the value of mining and consumption of gold and silver. The market of gold can be viewed from both side as finance market and as raw market. Gold mining is global business with deals on all continents, accepts Antarctica. For many countries, mining of gold

is factor of economic development, foreign investment. Mining of gold gets currencies and tax, transport. Market of gold, as raw market has such tendency: large field of gold is at some countries: China (average specific gravity 12,4%), USA (average specific gravity 7,14%), Russia (average specific gravity 7,42%), Australia (average specific gravity 8,66%). At these countries are watched noticeable and constant growth in production of gold. The main of golden custom is jewelry – average specific gravity 45,60%. The main customer of golden is jewelry industry of India (746 t), Turkey (153t), Saudi Arabia (109t), Russia (109t) and USA (179t). These countries are the main producer of golden jewelries. Another raw market jewelry is silvery market. The world silver market is very monopolized. The main region of mining is countries of Latin America. The main silver mining countries are Mexico (average specific gravity 22,60%), Peru (average specific gravity 17,32%), China (average specific gravity 10,88%). The main field of consumer of silver in electronic industries, photos, and only at third point is jewelry. Consumption of silver of jewelry is not large. Last year such tendency are observed: falling of silver mining rates. It means rather falling of silver reserves, but improve recycling of silver. Also rather rates of silver custom, The most falling is at manufacture of jewelries and silver plate. Investment to silver is very actual. As source of statistic information are using of international organization report: World Gold Council, World Silver Institute.

Key world: jewelry, world gold and silver market, mining, field of mining, custom of gold and silver.

Постановка проблеми. Головним предметом ювелірного ринку та ювелірної промисловості є ювелірні вироби. Ювелірні вироби – це прикраси, що виконані з дорогоцінних металів: золота, срібла, платини або паладію. Ювелірні вироби – це:

– вироби, що виготовлені з дорогоцінних металів та їх сплавів. При цьому можуть використовуватися різні види художньої обробки, вставки з дорогоцінними, напівдорогоцінними, штучними кольоровими камінцями та іншими матеріалами природного або штучного походження або без них. Це досить велика група товарів різного призначення;

– це високохудожні вироби тонкої роботи, що виготовлені зі сплавів дорогоцінних металів, коштовних та інших ювелірних камінь та виконують роль різних прикрас, предметів побуту та виконують декоративні цілі [1]. Для виготовлення ювелірних виробів використовуються дорогоцінні метали та сплави з дорогоцінних металів. Окрім того, для виготовлення ювелірних прикрас можливо використовувати ювелірні каміння, декоративні та штучні матеріали.

До головних дорогоцінних металів належать золото, срібло, платина. Ці метали мають гарний зовнішній вигляд, високу стійкість до хімічних та атмосферних впливів. Разом із тим ці матеріали м'які, тягучі, пластичні, характеризуються спроможністю поєднуватися та сплаватися з іншими металами. У чистому вигляді дорогоцінні метали не використовуються через їх недостатню твердість та зносостійкість. Разом із тим дорогоцінні метали мають широке використання в ювелірному виробництві. Широко використовується сплави з різним умістом дорогоцінних металів, що позначаються пробою.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблемами світового світу золоту опікувалося багато вітчизняних учених. Так, І. Гонак [2] приділяє увагу регулюванню ринку золота та засадам формування ринку золота. Н. Савчук [3] концентрує увагу на розвитку ринку золота та обґрунтовує можливість використання золота як інвестиційного ресурсу. Т.М. Мірошніченко, М.І. Писаревський, Є.Б. Фрунт [4] розглядають процес формування цін на золото та дослідження світового попиту золоту. З.П. Двудіт, А.Б. Омелянчук [5] також акцентують увагу на факторах формування цін на золото, а також виявляють тенденції на світовому ринку метала в умовах пандемії. Незважаючи на досить велику

увагу до ринку золота, не надано уваги структурі видобутку та структурі споживання золота і срібла.

Формулювання завдання дослідження. Мета статті полягає в аналізі сучасних тенденцій світового сировинного ринку ювелірної промисловості: структури сировинного ринку золота та срібла, місця ювелірної промисловості у структурі споживання золота та срібла.

Виклад основного матеріалу дослідження. Головними центрами торгівлі дорогоцінними металами є Локо Лондон, Локо Цюрих, Локо Нью-Йорк, Локо Токіо [6].

Сьогодні функціонують понад 50 ринків золоту. У Західній Європі функціонують 11 ринків. Найбільш великі – у Лондоні, Цюриху, Парижі, Женеві та Франкфурті; в Азії – 19 ринків, найбільш великі – у Токіо, Бейруті, Гонконзі; в Америці – 14 ринків, п'ять із них функціонують у США; в Африці – вісім ринків.

Залежно від ступеня державного регулювання ринок золота включає такі категорії (рис. 1).

Світовий та внутрішній вільний ринки є посередниками між продавцями та покупцями. Місцеві ринки є постачальниками золота переважно місцевим споживачам.

Видобуток золота можна вважати глобальним бізнесом з операціями на всіх континентах, окрім Антарктиди. Для багатьох країн одним із головних чинників економічного зростання, створення робочих місць для населення та розвитку економіки та інфраструктури є видобуток золота, що є керованим, прозорим та підлягає звіту. Також видобуток золота надає країні прямі іноземні інвестиції, валютні та податкові надходження. Так, компанії, що працюють у галузі видобутку золота, інвестують значні кошти в інфраструктуру, комунальні послуги, зв'язок, транспортну інфраструктуру, водопостачання, електропостачання для місцевого населення.

Протягом усієї історії було видобуто майже 190 040 т золота, причому майже 70% було видобуто починаючи з 1950-х років. Зараз рівень світового видобутку золота є відносно сталим. Разом із тим спостерігається певна тенденція до зростання за останні роки. Так, кожного року глобальний видобуток золота зростає приблизно на 2,5–3 тис т. Це пояснюється будівництвом нових джерел замість потужностей, що вже відпрацювали. Слід урахувати, що розроблення джерела потребує багато часу, іноді навіть десятки років. Наприклад, Південна Африка колись була лідером із видобутку золота та добувала понад 1 000 т у 1970 р., але щорічний обсяг виробництва у цій країні постійно знижується. За останні роки певні

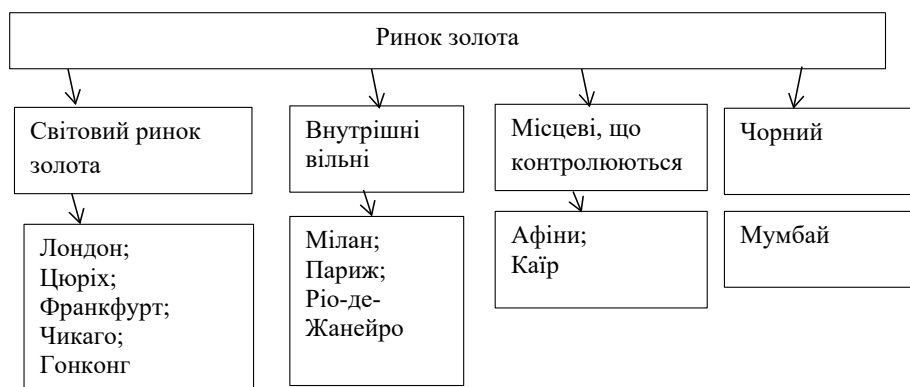

Рис. 1. Структура світового ринку золота

Джерело: [6]

країни змогли збільшити виробництво золота. Китай, Росія та Канада змогли продемонструвати загальну тенденцію до зростання виробництва.

Аналіз виробництва за роками найбільших країн світу за період 2010–2020 рр. надано в табл. 1.

Виходячи з даних табл. 1, можна зробити такі висновки:

– серед країн, що добувають золото, можна відокремити кілька груп. Безумовним лідером є Китай (середня вага 12,42%). Інші країни, що добувають золото, можна поділити на кілька груп: перша група – це великі країни добувачі золота: Росія (середня вага – 7,42%), Австралія

(8,66%), США (8,25%), ПАР (5,56%); друга група – це країни із середнім обсягом видобутку золота: Канада (середня вага – 4,28%), Перу (5,22%); до групи з незначним обсягом видобутку золота належать усі інші країни: Індонезія (середня вага – 3,74%), Гана (3,59%), Бразилія (2,67%), Мексика (3,10%), Узбекистан (2,61%);

– за період 2008–2020 рр. країни – видобувачі золота продемонстрували різні тенденції зростання. Росія, Бразилія, Узбекистан продовжують зберігати зростання, інші країни, у тому числі й Китай, продемонстрували значне падіння темпів видобутку золота. Найбільші темпи падіння продемонстрували Індонезія та Перу.

Таблиця 1

Аналіз світового виробництва золота за період 2008–2020 рр.

Країна	2008	2010	2012	2014	2016	2018	2020
Питома вага країн у видобутку золота, %							
Китай	11,83	12,40	13,76	14,12	13,20	11,06	10,58
Росія	7,55	6,76	7,77	7,72	7,47	5,17	9,51
Австралія	8,72	9,06	8,33	8,37	8,19	8,56	9,42
США	9,47	8,17	7,81	6,41	6,52	6,15	5,46
Канада	3,85	3,60	3,24	4,62	4,64	5,17	4,90
Гана	3,25	3,33	3,52	3,24	3,74	4,08	3,98
Бразилія	2,37	2,52	2,62	2,76	2,73	2,64	3,07
Мексика	2,05	2,78	3,57	3,46	3,72	3,24	2,92
Узбекистан	2,92	2,43	2,56	2,43	2,56	2,51	2,92
Індонезія	5,50	4,67	2,75	2,85	3,37	4,18	2,90
ПАР	9,47	7,41	5,98	5,15	4,62	3,50	2,85
Перу	6,52	6,52	6,32	5,23	4,72	4,45	2,81
Темпи росту							
Китай	-	120,23	117,71	111,78	100,0	87,14	91,14
Росія	-	108,95	114,91	108,26	103,83	112,57	112,08
Австралія	-	119,28	97,54	109,42	105,00	108,79	104,72
США	-	99,01	101,42	89,51	109,09	98,16	84,57
Канада	-	107,47	104,21	142,10	107,87	115,81	90,31
Гана	-	117,28	112,40	100,28	123,61	113,47	93,02
Бразилія	-	121,80	112,16	112,71	106,08	100,83	110,65
Мексика	-	154,92	136,59	105,39	115,35	90,58	85,81
Узбекистан	-	95,56	111,59	103,24	113,20	102,22	110,43
Індонезія	-	97,35	62,43	113,19	126,63	129,22	65,94
ПАР	-	89,82	85,61	93,77	96,44	78,72	77,5
Перу	-	94,52	102,70	90,14	97,01	97,95	60,14

Джерело: складено за [7; 8]

Обсяги та темпи зміни видобутку золоту залежать від наявності копалин у країнах – добувачів золота.

Перше місце у світі посідає родовище Pebble на Алясці з ресурсами 2 200 тис т золота. Друге місце за обсягом посідає Kerr-Sulphurets-Mitchell (KSM) у Канаді та належить компанії Seabridge Gold (1 469 т), третє місце – Norte Abierto (Barrick Gold/Newmont) (1 405 т), що знаходиться у Чилі, четверте місце посідає російське родовище Сухий Лог (1 402 т) (табл. 2).

Важливим для аналізу ринку золоту є аналіз структури споживання золоту (табл. 2).

Таблиця 2

Структура світового споживання золоту

Стаття споживання золоту	2018	2019	2020
Питома вага, %			
Ювелірні вироби	50,90	48,37	37,54
Технологічна галузь	7,60	7,49	8,03
Інвестиції	26,58	29,19	47,16
Центральний банк	14,91	14,92	7,25
Темпи росту			
Ювелірні вироби	– 94,05	66,50	
Технологічна галузь	– 97,55	92,60	
Інвестиції	– 108,71	139,71	
Центральний банк	– 99,10	40,82	

Джерело: складено за [7; 8]

Дані табл. 2 вказують, що головним світовим споживачем золоту є ювелірна промисловість (середня питома вага – 45,60%). Майже однакову частку у споживанні мають технологічна галузь (середня питома вага – 7,70%) та заощадження у центральних банках (середня питома вага – 12,36%). Дані табл. 2 вказують на те, що попит на ювелірні вироби, технологічну галузь та центральний банк постійно знижується, разом із тим споживання золоту для інвестицій збільшується.

Великими споживачами золоту є ювелірна промисловість Індії (746 т), Китаю (400 т), Туреччини (153 т), Саудівської Аравії (109 т), Росії (109 т) та США (179 т). Індія – це великий споживач у показниках – 29% світового споживання золоту. Споживання золоту в Індії підтримується культурними та релігійними традиціями. Фінансова криза 2007–2009 рр. суттєво негативно вплинула на споживчі витрати. Це веде до зниження обсягів коштовностей із золота, особливо на західних ринках та Сполучених Штатах.

Разом із тим купівля коштовностей в Індії та Азії, Китаю не тільки не впала, а збільшилася. Попит на коштовності стимулюється доступністю та бажанням споживачів. У цьому регіоні є значний потенціал для зростання використання золоту в ювелірній промисловості.

Починаючи з 2003 р. попит на золоту для інвесторів збільшується швидкими темпами. Існує маса чинників, що стимулюють приватних інвесторів інвестувати кошти в золото. Головним чинником є здатність золоту застрахуватися від ризиків. Використання золоту у різних електронних приладах, промислових та медичних цілях становить приблизно 12% загального споживання золоту – у середньому 450 т щорічно. Це пояснюється якостями золоту.

Великі запаси срібла мають Польща та Перу. Ці країни мають майже по 110 тис т дорогоцінного металу. За обсягами виробництва на світовому ринку лідирують мексиканські видобувні компанії. У Мексиці експлуатуються майже 200 рудників, що містять срібло. Великі рудники розташовані у Лас-Торесе (4,3 млн т руди) та Ла-Енкантада (3,2 млн т руди). Великі запаси на рудниках у мексиканських штатах Чіуауа, Ідальго та Сакатекас. Ці рудники забезпечують майже 20% загального обсягу добуток срібла у світі.

Разом із Мексикою активний видобуток срібла здійснюється в Перу. На території цієї країни зосереджено багато дрібних рудників, що дає загалом 17% загального видобутку срібла у світі. Великі родовища у країні – це Сан-Рафеле та Східна Кордільєра.

Великі рудники срібла знаходяться у Польщі у межах міста Любин, у Китаї також розробляються у районі Ін, де є 35% срібних запасів країни. Майже 80% запасів срібла у світі знаходиться у Росії.

Охарактеризуємо країни – лідери з видобутку срібла. У 2018 р. Мексика стала найбільшою країною з видобутку срібла. Незважаючи на те що в 2018 р. рівень знизився порівняно з 2017 р. та становив 6 100 т, але Мексика зберегла лідируючі позиції. У Мексиці базується найбільша компанія з видобутку срібла – Fresnillo. Ця компанія у 2018 р. встановила новий рекорд та збільшила рівень видобутку срібла на 5,3% порівняно з 2017 р.

Перу має найбільші розвідані запаси срібла у світі – 110 тис т. Перспективи у цьому сенсі є величезні, тому в майбутньому вона може посунути Мексику з її першого місця. Головна частка видобутку срібла у Перу припадає на рудник Antamina – спільне підприємство ВНР, Glencore, Teck Resources и Mitsubishi. Незважаючи на те що на підприємстві виробляється дорогоцінний метал, Antamina – це рудник із видобутку міді, а срібло – це додатковий продукт. Великими темпами збільшується видобуток срібла компанією Fortuna Silver Mines. В її активах є два рудники, один із них – у Перу (30 т у 2018 р.).

Зростання видобутку срібла у Китаї, головним чином, зумовлене розвитком підприємств із видобутку корисних копалин. Компанії, що працюють на видобутку срібла, є приватними. Великим виробником срібла у Китаї є компанія Silvercorp Metals. В її активах є кілька підприємств із виробництва срібла, свинцю та цинку, наприклад рудник GC, об'єкт у районі Ін (провінція Хенань).

У Польщі в 2018 р. порівняно з 2017 р. видобуток збільшився на 10 т. Головною компанією з видобутку срібла протягом багатьох років є польська компанія KGHM Polska Miedz. Разом з Австралією Польща посідає друге місце на планеті за запасами срібла після Перу.

За видобутком срібла у 2018 р. Чилі є на одному рівні з Польщею. Країна має значні запаси срібла – 26 тис т.

Рівень видобутку срібла у Росії в 2018 р. збільшився до 1 200 т. Країна відстає за цим показником від Польщі та Чилі, але знаходиться на одному рівні з Болівією та Австралією. Запаси оцінюється у 45 тис т. Великим виробником срібла є компанія «Поліметал». Цій компанії належать чотири з п'яти головних рудників країни. Площа Мангазійського рудного поля становить 570 кв. км. У складі цієї ділянки знаходиться родовище Вертикальне, яке є одним із багатьох родовищ за вмістом срібла у світі.

Австралійська галузь має досить давню історію розвитку: компанія ВНР почала видобуток срібла в Австралії ще у 1920-х роках. Великим підприємством із видобутку срібла в Австралії є рудник Cannington у штаті Квінсленд.

У Болівії є кілька срібних рудників, що розташовані у департаменті Потосі. Третє за запасами срібла родовище у світі – San Cristobal належить компанії Sumstomo. Великими підземними рудниками з видобутку срібла та цинку San Vicente володіє компанія Pan American Silver.

В Аргентині у 2018 р. промисловий видобуток на високоякісному руднику срібла та золота Cerro Moro почала компанія Yamana Gold. В Аргентині діють рудники Chinchillas та Piriquitas, якими у межах спільного підприємства володіють SSR Mining и Golden Arrow Resources.

Дорогоцінні метали у США добуваються у чотирьох власних срібних рудниках та 36 рудниках із видобутку інших корисних копалин як допоміжних продуктів. Найбільшою американською компанією, що спеціалізується на видобутку, є Coeur Mining, в активі якої є проекти в інших країнах світу.

У 2020 р. було зафіксовано падіння видобутку срібла найбільше за останні десятиріччя. Так, виробництво у первинних шахтах срібла скоротилося на 11,9%, через тимчасове закриття шахт у кількох великих країнах – виробниках срібла через пандемію. Разом із тим баланс у виробництві срібла становив видобуток побічних продуктів: свинцю, цинку, міді та золота. Із регіональних позицій відбулося падіння:

- у Південній та Центральній Америці – на 13%;
- у Північній Америці – на 6%;
- у Європі – на 1%.

Разом із тим зростання видобутку срібла було зафіксовано у Чилі – на 24%, Іспанії – на 20%, Туреччині – на 11% та Австралії – на 3%. Аналіз видобутку срібла за останні роки подано в табл. 3.

Таблиця 3

**Питома вага країн у видобутку срібла
у 2018–2020 рр., %**

Країни	2018	2019	2020
Мексика	22,59	22,53	22,70
Перу	15,92	22,07	13,98
Китай	13,33	13,28	6,04
Польща	4,81	4,84	5,02
Чилі	4,81	4,58	6,04
Австралія	4,44	5,11	5,58
США	3,33	3,76	4,04

Джерело: складено за [9–13]

Виходячи з даних табл. 3, можна вказати на таку тенденцію, як чітке розподілення країн, що добувають срібло, на дві групи: перша група – країни-лідери: Мексика (середня питома вага – 22,60%), Перу (17,32%), Китай (10,08%); друга група – країни, що добувають срібло у достатньому обсязі. Це всі інші країни.

Компанії – лідери з видобутку та виробництва срібла наведено в табл. 4.

Як бачимо з даних табл. 4, компанії – лідери з виробництва срібла належать країнам – лідерам із видобутку та переробки срібла. Ці компанії не тільки самі видобувають срібло, а й виробляють срібло як побічний продукт.

Аналіз світового ринку срібла надано на табл. 5.

Таблиця 4

Компанії-лідери у світовому видобутку срібла, т

Компанія	Країни	Роки	
		2019	2020
Fresnillo plc	Британія, Мексика	51,8	50,3
KGHM Polska Miedz	Польща	45,6	43,5
Glencore International AG.	Швейцарія	32,0	32,8
Hindustan Zinc Limited	Індія	20,4	21,6
Southern Copper Corporation	Мексика	20,3	21,5
Polymetal International	Росія	21,6	18,8

Джерело: складено за [9–13]

Таблиця 5

Аналіз світового ринку срібла

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Пропозиція, %									
Видобуток	78,29	81,20	82,41	84,02	83,35	83,64	83,39	81,68	81,05
Переробка	21,33	18,62	16,44	15,67	15,54	16,26	16,49	16,67	18,81
Чисто пропозиція хеджування	–	0,20	1,00	0,20	–	–	–	1,54	–
Чистий продаж у офіційному секторі	0,35	0,16	0,11	0,10	0,10	0,09	0,11	0,09	0,12
Попит, %									
Промислові	45,72	43,01	43,88	42,64	49,18	53,54	51,68	51,45	50,11
Фотографія	5,32	4,27	4,25	3,85	3,79	3,63	6,60	3,29	3,02
Ювелірні вироби	16,16	17,44	18,84	18,85	18,89	20,20	20,40	20,16	16,50
Столове срібло	4,13	4,34	5,23	5,41	5,40	6,16	6,82	6,25	6,25
Чисті фізичні інвестиції	24,55	28,18	27,78	29,22	21,50	16,23	16,81	18,83	25,43
Чистий попит на хеджування	4,10	2,73	–	–	1,20	0,21	0,84	–	0,53

Джерело: складено за [9–13]

Динаміка темпів змін світового ринку срібла

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Пропозиція									
Видобуток, %	104,27	106,1	110,68	101,74	99,97	96,70	98,30	98,09	93,72
Переробка	92,94	89,21	90,81	95,14	98,79	102,00	100	101,25	106,59
Попит									
Промислові	88,66	102,28	97,54	101,49	107,47	105,48	98,89	99,88	91,30
Фотографія	85,22	87,23	95,19	94,49	91,74	92,85	96,29	96,74	86,23
Ювелірні вироби	98,15	117,32	103,26	104,50	93,40	103,60	103,43	99,15	76,72
Столове срібло	97,60	114,25	94,26	198,02	93,09	110,57	113,25	92,00	65,70
Чисті фізичні інвестиції	88,57	124,80	94,26	109,83	68,58	73,17	106,12	112,37	126,63

Джерело: складено за [9–13]

Дані табл. 5 указують на такі тенденції:

– головне джерело постачання срібла на світовий ринок є видобуток срібла. Починаючи з 2012 р. спостерігається зростання видобутку срібла. Пік видобутку припадає на 2015 р. Середній видобуток срібла становить 82,11%;

– другим джерелом отримання срібла на світовому ринку є переробка срібла з побічних продуктів. У період 2012–2016 рр. спостерігалось постійне падіння переробки. Це результат падіння видобутку побічних продуктів. Середня питома вага видобутку становить 17,31%;

– у галузі використання спостерігається три головних галузі: промисловість із середньою питомаю вагою – 47,91%, чисті фізичні інвестиції – 23,17%, ювелірні вироби – 18,60%.

Динаміку змін пропозиції та попиту на світовому ринку срібла надано в табл. 6.

Аналізуючи дані табл. 6, можна визначити так: в останні роки спостерігається значне зниження темпів видобутку срібла, про що свідчить значне зниження запасів срібла, але разом із тим збільшуються темпи переробки, тобто йдеться про видобуток із побічних продуктів. Також спостерігається значне зниження використання срібла. Найбільше зниження використання у виробництві ювелірних виробів та столового срібла. Разом із тим інвестування у срібло залишається все ще актуальним.

Висновки. Головною сировиною ювелірної промисловості є група дорогоцінних металів: золото, срібло, платина та паладій. У ювелірній промисловості використовуються сплави. Можливість поєднувати у різних пропорціях метали дає змогу отримувати різні, навіть унікальні кольори та відтінки сплавів для юве-

лірних виробів. Такі унікальні кольори та відтінки можна вважати конкурентними перевагами виробників, що зазвичай тримається у таємниці.

Ринок золота можна розглядати у різних ракурсах: як частину міжнародного фінансового ринку та як ринок сировини. Лідерами у видобутку золота є Китай, Росія, США та Австралія. Незважаючи на використання золота в інвестиційних та резервних цілях, головною метою використання золота є ювелірна промисловість.

Головними країнами видобутку срібла є країни Латинської Америки. Головними сферами використання срібла є промисловість і тільки на третьому місці – ювелірна промисловість.

Ринок золота можна розглядати з кількох боків: як частину загального фінансового ринку або як сировинного. Ринок золота як ринок сировини має такі тенденції: великі родовища золота зосереджено у кількох країнах: Китаї (середня вага – 12,42%), США (7,14%), Росії (7,42%), Австралії (8,66%). У цих країнах спостерігається помітне та постійне зростання обсягів видобутку. Головним споживачем золота є ювелірна промисловість – середня вага 45,60%. Головними споживачами золота є ювелірна промисловість Індії (746 т), Китаю (400 т), Туреччини (153 т), Саудівської Аравії (109 т), Росії (109 т) та США (179 т). Ці країни нині є головними виробниками золотих прикрас.

Іншим сировинним ринком ювелірної промисловості є ринок срібла. Світовий ринок срібла монополізований. Головними країнами видобутку є Мексика (питома вага – 22,60%), Перу (17,32%), Китай (10,88%). На відміну від споживання золота ювелірна промисловість використовує срібло – питома вага 18,60%. Лідерами використання є фізичні інвестиції та промисловість.

Список використаних джерел:

1. Загальна характеристика асортименту ювелірних виробів. URL: http://www.comexpert2.pto.org.ua/index.php?option=com_k2&view=item&id=1700:zahalnakharakterystykaasortimentuiuelirnykhvyrobiv
2. Гонак І. Теоретичні основи функціонування світового ринку золота. *Економічний дискурс*. 2018. Вип. 4. С. 7–15.
3. Савчук Н. Ринок золота: сучасний стан і перспективи розвитку. *Ринок цінних паперів України*. 2009. № 1–2. С. 19–24.
4. Мірошніченко Т.М., Писаревський М.І., Фрунт Є.Б. Основні фактори на цінову політику золота в умовах фінансової глобалізації на світових ринках. *Бізнес Інформ*. 2019. № 4. С. 21–27.
5. Двудліт З.П., Омелянчук А.Б. Сучасні тенденції ціноутворення золота в умовах пандемії COVID-19. *Менеджмент та підприємництво в Україні: етапи становлення та проблеми розвитку*. 2020. № 2. С. 181–188.
6. Горохова А.А., Пайкович П.Р. Структура і особливості мирового рынка золота. *Инновационная экономика: перспективы развития и совершенствования*. 2017. № 1. С. 88–93.
7. Тенденції попиту на золото за 2020 року. URL: <https://www.gold.org/goldhub/research/gold-demand-trends/gold-demand-trends-full-year-2020>

8. Обзор мирового рынка серебра. URL: <http://www.metalbulletin.ru/publications/3915/>
9. 2016 World Silver Survey. URL: <http://www.silverinstitute.org/wp-content/uploads/2017/10/2016worldsilversurvey.pdf>
10. 2017 World Silver Survey. URL: <http://www.silverinstitute.org/wp-content/uploads/2017/10/2017worldsilversurvey.pdf>
11. 2018 World Silver Survey. URL: http://www.silverinstitute.org/wp-content/uploads/2018/04/2018_worldsilversurvey.pdf
12. 2019 World Silver Survey. URL: http://www.silverinstitute.org/wp-content/uploads/2019/04/2019_worldsilversurvey.pdf
13. 2020 World Silver Survey. URL: <http://www.silverinstitute.org/wp-content/uploads/2019/04worldsilversurvey.pdf>

Reference:

1. Zagalna charakteristika asortinemta uvelirnykh vyrobiv [The general characteristic of jewelry]. Available at: http://www.comexpert2.pto.org.ua/index.php?option=com_k2&view=item&id=1700:zahalnakharakterystykaasortymentuiuveli_rnykhvyrobiv
2. Gonak I. (2018) Teorticheskie osnovy funkcionuvannia svitovogo rynku zolota [Theoretical foundations of the world gold market]. *Ekonomichnyj diskurs: mezhdunarodnyj naukovyj zhurnal*, vol. 4, pp. 7–15.
3. Savchuk. N. (2009) Rynok zolota: suchasnyj stan I perspektive rosvitku [Gold market: current status and prospects]. *Rynok cimnykh paperiv Ukrainy*, vol. 1-2, pp. 19–24.
4. Miroshnichenko T.M., Pisarevs'kij M.I., Frunt E.B. (2019) Osnovni faktory na cinovu polityku zolota v umovakh finansovoy globalizacij na svitovykh ryunkakh [The main factors in the pricing policy of gold in the context of financial globalization in world markets]. *Bisnes-Inform*, vol. 4, pp. 21–27.
5. Dvulit Z.P., Omelianchuk A.B. (2020) Cychasni tendencij ciniutvorennia zolota v umovakh pandemij [Current trends in gold pricing in the context of the COVID-19 pandemic]. *Menezhment ta pidpriemnyctvo v Ukraine: etapy stanovlennia ta problemy rozvytku*, no. 2, pp. 181–188.
6. Gorokhova A.A., Pajkovich P.R. (2017) Struktura I osobnosti mirovogo rynku zolota [The structure and features of the world gold market]. *Innovacionay ekonomika: perspektivy rasvitia I sovershemstvovania*, no. 1, pp. 88–93.
7. Tendencij popytu na zoloto za 2020 rik [Trends in demand for gold in 2020]. Available at: <https://www.gold.org/goldhub/research/gold-demand-trends/gold-demand-trends-full-year-2020>
8. Obzor mirovogo rynku srebra [Overview of the world silver market]. Available at: <http://www.metalbulletin.ru/publications/3915/>
9. 2016 World Silver Survey. Available at: <http://www.silverinstitute.org/wp-content/uploads/2017/10/2016worldsilversurvey.pdf>
10. 2017 World Silver Survey. Available at: <http://www.silverinstitute.org/wp-content/uploads/2017/10/2017worldsilversurvey.pdf>
11. 2018 World Silver Survey. Available at: http://www.silverinstitute.org/wp-content/uploads/2018/04/2018_worldsilversurvey.pdf
12. 2019 World Silver Survey. Available at: http://www.silverinstitute.org/wp-content/uploads/2019/04/2019_worldsilversurvey.pdf
13. 2020 World Silver Survey. Available at: <http://www.silverinstitute.org/wp-content/uploads/2019/04worldsilversurvey.pdf>